۱۳۹۷ له معارفه د ملاتړ کال
سرمایه گزاری در معارف، سرمایه گزاری بر اینده کشور است

سال تاسیس ۱۳۸۱ شماره مسلسل ۲۴۲ ماه عقرب سال ۱۳۹۷

معارف
اوونیزه
هفته نامه

د پوهنې وزارت خبري، ادبي او ټولنیزه خپرونه

سرمقاله:

بلند بردن سطح کیفیت آموزشی مستلزم همکاری های همه جانبه اقشار کشور می باشد

اصول تدریس، راه ها و روشهای درست تطبیق آن که همانا استفاده درست و به موقع از روش های مروج دنیا می باشد می تواند در بلند بردن سطح کیفیت نظام آموزشی کشور مفید واقع شود و یکی از اصولی است که نظام آموزشی ما به آن اشد ضرورت دارد.

معلمان عزیز بایدگروه های مختلف از شاگردان را که عموماً به سه بخش تقسیم می شوند(شاگردان ذکی یا با هوش بلند، شاگردانی که دارای ذکاوت متوسط هستند و شاگردانی که به سختی درس ها را برداشت می کنند) از هم تفکیک نموده و با استفاده از روش های فعال تدریس محتویات درس را طوری ارائیه نماید که گروهای مختلف شاگردان اعم از قوی و ضعیف از آن استفاده مثمرنموده و شاگردان قربانی بی تفاوتی های میتودیک تدریس معلم نشوند.

به همین ترتیب معلمان گرامی در روز امتحان هم باید در ترتیب نمودن سوالات امتحان این سه گروه را مدنظر داشته سوالات را به نحوی تهیه نمایند که هر سه گروه بتواند سوالات امتحان را حل نماید تا شاگردان گروه سوم هم بتوانند سوالات امتحان را حل کرده و خود را در جمع همصنفان خود خوار، ذلیل و تنبل پیدا نکرده و احساس حقارت نکنند.

با تمام کوشش های که یک معلم در راه آموزش اولاد وطن میکند... ص۲

نړیوال بانک له پوهنې وزارت سره ۲۹۸ میلیون ډالره مرسته وکړه

په هېواد کې د پوهنيز نظام د ودې او پیاوړتیا او د زده کړو شرایطو د ښه والي په موخه د افغانستان له پوهنې وزارت سره نړیوال بانک ۲۹۸ میلیونه ډالره وړیا مرسته وکړه. د نړیوال بانک له لوري دغه مرسته د هغې ۴۰۳ میلیونه ډالرو مرستې په چوکاټ کې له پوهنې وزارت سره شوې، چې تړون یې پدې وروستیوکې د افغانستان د مالیې د سرپرست وزیر او زېربنا یې چارو کې د ولسمشر ستر سلاکار ډاکټر همایون قیومي او په افغانستان کې د نړیوال بانک د رئیس ښاغلي شوبهم چوهدري ترمنځ لاسلیک شو.

دغه مرستې په هېواد کې د لومړنیو او منځنیو زده کړو د ښه والي او د هېواد ټولو ماشومانو په ځانګړي ډول نجونو ته د باکیفیته او متوازنو زده کړو پر ودې او پیاوړتیا لګول کېږي.

د پوهنې وزارت سرپرست ښاغلی ډاکټر محمد میرویس بلخي وویل، چې د نړیوال بانک یاده ۲۹۸ میلیونه ډالره وړیا مرسته د پوهنې وزارت د ستراتیژیک چوکاټ په اړانه کې د اقراء پروګرام له لارې د افغانستان د ښوونیز نظام د ودې او پیاوړتیا او لومړنیو او منځنیو زده کړو ته د ټولو ماشومانو د متوازن لاسرسي په برخه کې لګول کیږي.ښاغلي بلخي ټینګار وکړ، چې اقراء د پوهنې کیفیت د ښه والي لپاره یو خورا مهم پروګرام دی او په ترڅ کې به یې جدي هڅې وشي چې د یادو مرستو پر مټ په بېلابېلو ښوونیزو برخو کې ټاکلو موخو ته په ښه ډول ورسېږو. د پوهنې سرپرست وزیر یادونه وکړه، چې... (۲مخ)

نبراسکا مطبعه د پوهنې وزارت مطبعې سره یوځای شوه

د نبراسکا مطبعه د معارف مطبعې د پیاوړتیا او پراختیا په موخه له ټولو اړوندو تجهیزاتو سره له نبراسکا پوهنتون څخه پوهنې وزارت ته ولیږدول شوه .

د پوهنې وزارت سرپرست ښاغلی ډاکټر محمد میرویس بلخي وایي، چې د معارف مطبعې د غني کولو او د چاپ له اړخه د پوهنې وزارت پر پښو درولو لپاره یاد ګام اوچت شوی او هیله ده، چې د چاپ صنعت کې مثبت رقابت رامنځ ته او د دولتي عوایدو د ډېروالي سبب شي.

ښاغلي بلخي زیاته کړه، د نبراسکا مطبعه، چې د نبراسکا د یوماهای پوهنتون اړوند وه د لوړ ظرفیت او د وخت د مډرنو چاپ ماشینرۍ په درلودلو سره یې لومړی په پاکستان او وروسته په افغانستان کې فعالیت پیل کړ .ښاغلی بلخي زیاتوي، یاده مطبعه له تېرو پنځو کلونو راهیسې غیر فعاله وه، چې د پوهنې وزارت د وړاندیز او د وزیرانو شورا د پرېکړې پر بنسټ له یاد پوهنتون څخه... (۲ مخ)

دکتر محمد میرویس بلخی با رئیس اداره یونیسف در افغانستان دیدار نمود

دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف افغانستان با عادلی خدر رئیس اداره حمایت از اطفال سازمان ملل متحد (یونیسف) در افغانستان دیدار نمود.

دیدار محمد میرویس بلخی و عادلی خدر روی چگونگی فعالیت های این اداره و وزارت معارف افغانستان متمرکز بود.

دکتر بلخی از پروژه مشترک اداره یونیسف و وزارت معارف یاد آور شده گفت: وزارت معارف به دنبال نظارت و گزارش دهی بیشتر از پروژه جاری می باشد تا در پرتو آن شفافیت بیشتر تامین گردد و برای سال ۲۰۱۹ خواهان پلان کاری از چگونگی طبیق پروژه جاری توسط اداره یونیسف بوده تا پیش از شروع این سال اولویت بندی برای هر چه بهتر شدن آموزش و پرورش صورت گیرد.

خانم عادلی خدر رئیس اداره یونیسف در پیوند به موضوعات ارائه شده تذکر داد: از اینکه اساس جوامع را معارف میسازد و هر چی در آینده به وقوع می پیوندد از آدرس معارف می باشد، این بهترین فرصت است که افغانستان وارد دهه معارف شده است.

اداره یونیسف متعهد به پاسخ گویی برای وزارت معارف بوده و خواست های این وزارت نشان گر کارکرد های مثمر برای معارف است. اداره یونسیف خواهان مصرف بودجه در مناطقی است که واقعاً نیازمندی در آنجا بالا بوده و از قبل اولویت بندی شده است.

اداره یونیسف از پروژه جدید "education can't wait یا تعلیم صبر نمیتواند" خبر داده و یاد آور شد که این پروژهٔ سه ساله برای آن عده اطفالی خواهد بودکه خارج از مکتب بوده و از طریق صنوف محلی آموزش خواهند دید.

در این دیدار از حمایت های تخنیکی اداره یونیسف و شرکای انکشافی در جلب کمک های مالی تقدیر صورت گرفته و روی یک طرح منطقی برای تطبیق پروژه ها در معارف افغانستان گفتگو صورت گرفت تا باشد از تطبیق بی موجب یا تکراری پروژه ها در عرصه معارف افغانستان جلوگیری صورت گیرد.

دیدار دکتر محمد میرویس بلخی با سفیر جمهوری اسلامی ایران

د پوهنې وزارت سرپرست د هېواد د ۳۴ ولایتونو د پوهنې له رئیسانو سره وکتل

دکتر محمد میرویس بلخی با سفیر کانادا ملاقات نمود

لوګرکې ۳۵ ښځینه ښوونکو ته د وړتیا لوړونې ورکشاپ پیل شو

په لوګر کې د نجونو ښوونځیو د ۳۵ ښځینه قرار دادي ښوونکو د وړتیا لوړولو دولس ورځنۍ روزنیز ورکشاپ پیل شو.

یاد ورکشاپ د پوهنې وزارت د شوي تړون له مخې د پروموټ پروګرام له لارې پیل شوی ،چې د مرکز، محمدآغې او خوشي ولسوالیو ښوونکې پکې برخه لري.

د دغه ورکشاپ موخه د یادو ښځینه ښوونکو د ظرفیت لوړول دي، چې د نجونو ښوونځیو کې د درسي کیفیت لوړوالي په مقصد روزنه ورکول کېږي.

د لوګر د پوهنې ریاست تدریسي مرستیالې مینې سادات د یاد ورکشاپ په پرانیسته وینا کې وویل، چې دغه روزنیز بهیر دوه نوري دورې هم لري، چې ۶۵ ښځینه ښوونکې به په کې وروزل شي.

د روان کال له پیله تر اوسه د لوګر تر ۱۰۰۰ ډېرو ښوونکو ته د ظرفیت لوړولو سیمینارونه جوړ شوي،چې د ښوونکو د ظرفیتونو په لوړولو کې ګټور تمام شوي دي.

سرمقاله:

بلند بردن سطح...

اگر فامیل های محترم در قسمت فرزنـدان شان بی توجه باشند باز هم نتیجه مطلوب بدست نخواهد آمد. معلمان عزیز بـا توجـه به وظیفه خطیری که در راه تعلیم و تربیـه اولاد کشور دارنـد متوجـه ایـن نکتـه هـم باشند، که وقتاً فوقتاً پدر و یا مـادر شـاگرد شان را به مکتب خواسته مشکلات درسـی و محیطی که شاگرد دارد با والدین شان در میـان بگذارنـد و از آنهـا بخواهنـد کـه در قسمت یاد گیری دروس فرزندان شان بـه ایشان همکار شوند و این یک اصل است. درصـورتی کـه والـدین شـاگردان در یـاد گیری فرزندان شان به اداره و معلم ایشـان همکاری نکنند، بدون شک تمـام کوشـش های که درعرصه آموزش شاگردان صورت می گیرد بی نتیجه بوده و هیچ نوع توقع از پیشـرفت در دروس شـاگردان و فرزنـدان خود را نداشته باشیم. پـژوهش‌هـا نشـان می‌دهد پدر، مادر و خانواده نقش مهمی در آموزش و تربیت دانش‌آموز دارد. گـرایش مثبت دانش‌آموز به مکتب، تمایل به حضور بیشتر، دست‌یابی به دسـتاورد بهتـر، رشـد پیشرفت درسی، احساس امنیت، پیدا کردن اعتماد به نفس، نگـرش بهتـر بـه معلـم و مکتب و ادامه تحصیل از نتـایج مشـارکت بیشتر و نقش والدین در امر آموزش است. فواید مشـارکت پـدر و مـادر بـا مسـؤلان مکتـب ایـن اسـت کـه فراینـد یـاددهی و یادگیری مؤثرتر مـی‌شـود، دانـش‌آمـوزان نظریات و فرهنـگ خـانواده را بهتـر درک کـرده و اخلاقـی‌تـر و اجتمـاعی‌تـر رفتـار می‌کننـد، در صـورتی کـه پـدر و مـادر بـا مکتب همکـاری داشـته باشـند، نیازهـای دانش‌آموزان بیشتر شناخته می‌شود، مکتب و خانواده دو جزیره جدا از هم نخواهند بود که هر کـدام کـاری مجـزا بکننـد. بـدین ترتیـب مکتـب و خـانواده مکمـل هـم دیگرخواهند بود و هر کـدام ضـمن ایفـای نقش مشترک نقش‌های خاص خود را نیـز خواهند شناخت. مسئولیت تربیـت کـودک تنها بر دوش معلم یا خانواده نیست، بلکـه هر دو با همکاری و تفاهم با یکدیگر بایـد در تعلیم و تربیت او نقـش داشـته باشـند. مهمترین نقش والدین در آموزش کودکان و نوجوانان تعامل و گفتگـو اسـت. ارتبـاط محور اصلی این نقش است و باید به تنوع و سختی به این نقش توجـه خـاص شـود. والدین اهداف و امیدهـای متفـاوتی بـرای فرزندانشـان داشـته و تعریـف متفـاوتی از موفقیت دارنـد. برخـی فقـط بـه پیشـرفت درسی می‌نگرند، بـرای برخـی جنبـه‌هـای تربیتی مهم‌تر است، برخی به هر دو جنبـه اهمیت می‌دهند و برخی دیگر ممکن است ملاک‌های دیگری مانند مهـارت آمـوزی، خلاقیت و تفکر برایشان اولویت داشـته باشد. مکتب و معلم بـا تعامـل بـا خـانواده می‌تواند اولویت‌های خانواده‌ها را بشناسد، دیـدگاه متعـادلی بـرای تعلیـــم و تربیـت انتخـاب کننـد و نقـش والـدین را نادیـده نگیرد. وزارت معارف بخـاطر رسـیدن بـه اهداف والای معارف مترقـی و متـوازن در کنار شما بوده و از بوجود آوردن هیچ گونه تسهیلات به خاطر بلند بردن سطح کمی و کیفی نظام آموزشی معارف دریـغ نخواهـد ورزید و از همه دست اندار کاران امور مـی طلبد که با کاروان بزرگ معارف هـم صـدا شده دست به دست هم داده در راه برطرف نمودن همه مـوانعی کـه سـد راه ترقـی و پیشرفت معارف می شود، با نظام آموزشـی کشور کمک و یاری نمایند.

بقیه صفحه اول

نړیوال بانک له پوهنې...

د یـاد پروګـرام پـه تـرڅ کـې بـه پـه ټـول هیـواد کـې ۷،۳ میلیونـه ماشـومانو پـه خـانګړې ډول لـه ښـوونځي لـري پـاتې هغـو ۳،۷ میلیونـه ماشـومانو تـه چـې ډېـرى برخـه يـې نجـونې دي، د باکیفیتـــه او متوازنـــــ زده کـــــړو آسانتياوي برابرې شي.

د پوهنې سرپرست وزیر ښاغلي ډاکټر محمد میرویس بلخي ټینګار وکړ، چې اقـراء پروګـرام د معـارف لـه نـورو پروګرامونو سره ځانګړې توپيرونه لري او هیله لرو، چې ټاکل شوې موخې ته بـه پـه ټـاکلي وخـت کـې ورسـېږو. نوموړي زیاته کړه، چې یاد پروګـرام د پوهنې د کیفیت پـر بنـه والي متمرکـز دی او مرسـته کـوونکي لـوري تـه د اصلاحاتو او رونتیا بشپـړ ډاډ ورکـړل شوی دی.

د پوهنې سرپرست وزیر دغـه راز هیله وښوده، چې اقـراء پروګـرام بـه داسـې ډول پای ته ورسېږي، چې د پوهنې پـه ټولو ډګرونو کې به مثبتې پایلې ولرى.

په افغانستان کې د نړیوال بانک رئیس شـوبهم چوهـدري هـم د یـاد تـرون د لاسلیک پرمهال ټینګـار وکـړ، چـې پـه افغانستان کې بایـد ټـول ماشـومان پـه ځانګړې ډول نجونې لومړنیو زده کـړو ته لاسرسی ولري.

هغه یادونه وکړه، چې په افغانستان کې ددې تـرڅنـګ چـې نیمـايي ښـوونځي ودانۍ نلري؛ ډېـر شـمېر زده کـوونکي هم زده کړو ته لاسرسي نلري، چې لـه همدې امله موږ له افغان حکومت سـره یاده مرسته وکړه او هیله لـرو، چـې پـه پایله کـې د افغانستان ټـول ماشـومان باکیفیته زده کړو ته لاسرسی ومومي.

د اقراء پروژه د یوه پنځه کلن پروګرام په چوکاټ کې له هغه شمېر ماشومانو په ځانګړې ډول نجونو څخه په ښارونو او ورووسته پاتې ولایتونو او لـرې پرتـو سیمو کې ملاتړ کوي، چې د یو شمېر لاملونوله امله لـه زده کـړو لـرې پـاتې شـوي دي. همدارنګـه ددې پـروژې د فعـالیتونو محـور د ښـوونکو لـپاره د تدریسي مهارتونو په ښه والي باندې هم تمرکز لري.

د یـــادولو وړ ده، چـــې یـــاده ۲۹۸ میلیونـه ډالـره مـالي مرسـته، چـې د اقـراء پروګـرام د تمویـل پـه موخـه ځـانګړې شـوې، ۱۰۰ میلیونـه ډالـره يـې د نړيوال بانـک ګـروپ اړونـد د نړیــوالي پراختیـا اداري لــه لــوري، ۱۰۰ میلیونـــه ډالـــره د افغانســـتان د بیارغونې صندوق لـه لـوري او پـاتې ۹۸ میلیونه ډالـره يـې د پـوهنې لپـاره د نړیوال ګـډون پروګـرام (GPE) له لوري، چې مخ پر ودې هېوادونو کـې د ښـوونې او روزنـې د پیاوړتیـا څـو اړخیـزه مشـارکت ګڼـل کېـږي، برابرې شوې دي.

برنامه آموزشی پالیسی مکاتب محلی برای ۵۰ تن از کارمندان و همکاران ریاست معارف دایکندی برگزار شد

برای بـیش از ۵۰ تـن آمـرین معـارف ولسوالی هـا، آمـرین نظـارت تعلیمـی و شـوراهای حمایـت از معـارف، برنامه آموزشـی پالیسـی مکاتـب محلی بـه کمـک مـالی اداره یونیسـف "UNICEF" یـا صـندوق وجهـی ملـل متحـد بـرای اطفـال، در ولایـت دایکنـــدی برگـــزار گردیـــد. پالیســـی جدیـــد مکاتـــب محلـــی "پایداری وتداوم پـروژه هـای تطبیـق شـده" درهمــاهنگی وســازگاری بــا پـلان اسـتراتیژیک سـوم معـارف، بـا تاکید برجـذب ۳.۵ میلیـون طفـل بازمانـــده ازمکتـــب، مـــی باشـــد. هـــدف از برگـــزاری ایـــن برنامـــه آموزشـــی، آشـــنا ســـاختن آمـــرین معـــارف و شـــوراهای حمایـــت از معـارف، بـا پالیسـی جدیـد مکاتـب محلی می باشد.

رحمـت الله سـیرت رئـیس معـارف دایکنـــدی از اداره یونیســـف در خصـوص برگـــزاری ایـــن برنامـــه آموزشـی قـدردانی نمـوده و خواسـتار افـزایش تعـداد صـنوف آمـوزش تسـریعی و مکاتـب محلـی در ایـن ولایت گردید.

د لومړي مخ پاتې

نبراسکا مطبعه د ...

پـوهنې وزارت تـــه وسـپارل شـــوه. د ښـاغلي بلخـي پـه وینـا، چـې پـوهنې وزارت ته د یادې مطبعې له لېږد سره بـه د معارف د مطبعې تصدې پیاوړې او د درسي کتابونو یـوه ډېـره برخـه او ممـد درسي اسناد او مواد بـه پکـې چاپېږي . هغه زیاتوي، د نبراسکا مطبعې لـه لېږد سره به نه یوازې د هېواد پـه چـاپي ډګـر کې سالم رقابت تـه زمینـه برابـره شي؛ بلکې د چاپ صنعت د ودې او پیاوړتیـا او د دولتي عوایدو د ډېروالي سبب بـه هم شي .ښاغلي بلخي دغه راز وویل، د معارف مطبعې له پیاوړتیا او پراختیا سـره بـــه شـــاوخوا ۲۰۰ فنـــي او اداري کارکوونکو ته هم د کار زمینه برابـره او درسي کتابونه او نور ممد درسي مواد بـه پـه لږ لګښت، بـه کیفیت او لـه املایي تېروتنـــو پرتـــه چـــاپ شـــي .

د پـوهنې سرپرست وزیر ډاکټر محمـد میرویس بلخي په پای کې یـو ځـل بیـا د دولت او نبراسکا پوهنتون دغـه نېـک اقدام ستاینه وکړه او هغه يې له پوهنې د ملاتړ کال او لسیزې په ترڅ کې د هېواد د ښوونیز نظام د ودې او پیاوړتیا لپاره یو نهایت مهم ګام وباله.د اطلاعاتو او کلتور وزارت مرسـتیالې آغلـې سـیده مژګـان مصطفوي له معارف څخه ملاتړ یوه ملي پروسه وبلله او د هغه پر وده او پراختیا یې د ټینګار ترڅنګ یادونه وکـړه، چـې په راتلونکې کې به د درسي کتابونو یـوه برخـه پـه آزادی مطبعه کـې هـم چـاپ کړي .

د نبراسکا پوهنتون د پروګرامونو رییس امین الله انوري هم د افغانستان لـه پوهنې وزارت سره د مرستو پر پراختیا ټینګار وکړ زیاته يې کړه، د نبراسکا پوهنتون د دارالمعلمینونو او ښوونځیو د ښـوونکو د ظرفیتونو په لوړولو کې له پوهنې وزارت او په یو شمېر نورو علمي برخـو کـې لـه لـوړو زده کـړو وزارت سـره دوامـداره همکـاري لرلي ده. ښاغلي انوري هیله وښوده، چې پوهنې وزارت ته د نبراسکا مطبعې له سپارلو سره به دغه همکاري لا پراختیا ومومي .پوهنې وزارت به پام کې لري، چې د یادې مطبعې لـه سملاسـي فعالولو سره ددې وزارت ۱۶ قلمه مطبوع اسناد چاپ او له هغه وروسته د درسـي کتابونو چاپ تـه زمینـه برابـره کـړي. د یـادولو وړ ده، چـې مـالیې وزارت د افغانسـتان اسـلامي جمهـوري دولـت د هـدایت پـر اسـاس د یـادې مطبعـې د فعالولو لپاره له دولتي بودیجې څخه یـو میلیون ډالر هم ځانګړي کړي دي .

مرور کوتاه بر کار وفعالیت موسسه انکشاف تعلیمی و اجتماعی صلح در ولایات شرقی کشور

برنامـــه مـــدیریت کتابخانـــه وتـــرویج فرهنـگ کتـابخوانی بـه کمـک مـالی USAID و همکاری تخنیکـی بنیـاد آسـیا (The Asia Foundation) توسـط موسسـه انکشـاف تعلیمـی واجتمـاعی صـلح (PESDO) بـرای متعلمین دوره ابتدائیـه (۱-۶) در ۴۲۸ مکتـب شـامل ۳۴ ولایـت افغانسـتان تطبیق میگـردد. از جملـه دسـت آورد های این پروژه، یکی هم فعالیت آن در ولایـات شـرقی کشورمیباشـد کـه از جمله، تدویر سـیمینار هـای مـدیریت کتابخانـه وتـرویج فرهنـگ کتـابخوانی بوده که در آن ۲۲۱ تن از سرمعلمین، کتابـداران، اسـتادان دوره ابتدائیـه، واعضـای نظـارت ۵۳ لیسـه از ولایـات ننگرهـار، کنـر، لغمـان، و نورسـتان اشتراک نمودند. هـدف ایـن سـیمنار معیاری ساختن کتابخانه های مکاتب و علاقمنــد ســاختن متعلمــین دوره ابتدائیـه بـه کتـاب خـوانی و مطالعـه میباشـد دسـت آورد هـا و نتـایج ایـن سیمینار در زون شرق قرار ذیل اسـت: به تعـداد ۶۶۹۸۲ تـن متعلمـین دوره ابتداییه از منابع کتابخانه هـا اسـتفاده کردند، ۱۲۷۲ جلد مجلـه توسـط آنهـا ترتیب گردید، ۱۳۹۸۴ کـارت کتابخانه به دوره ابتدائیه توزیع گردید، به تعداد ۸۷۳ شـاگردان درایـن پروسـه توسـط ادارات مکاتب تقـدیر گردیدنـد، ۳۷۸۷ تـن شـاگردان در پروگـرام هـای قصـه خوانی سهم فعال گرفتنـد. بـه منظـور تجلیـل از هفتـه جمـع آوری کتـاب، حدود ۳۶۰۰۰ جلد کتب قابل مطالعـه توسـط شـاگردان، اولیـای شـاگردان، استادان و فعـالین جامعـه بـرای غنـی سـازی کتابخانـه هـای مکاتـب هدیـه گردید، که از جمله لیسه بی بی حـواء با جمـع آوری بیشـترین کتـب مقـام نخست ، لیسه بی بی زینب مقام دوم و لیسه اناث چهارباغ صفا مقام سوم را در ولایت ننگرهار کسـب نمودنـد. علاوتـاً جهت دسترسی آسان بـه کتـب، ۹۵۰ باب کتابخانه هـای صـنفی در صـنوف دوره ابتدائیـه تنظـیم گردیـد. ۱۶۱۴۸ شاگرد دوره ابتدائیه با محـیط و منـابع کتابخانـــه هـــا آشـــنایی پیـــدا

کردند، ۱۶۴۳۱ متعلم با اخـذ کتـاب از کتابخانه ها بصورت امانت در پروسـه کتابخوانی سـهم گرفتنـد. در ۳۷ بـاب مکتـب کمیتـه هـای کتابخانـه ایجـاد گردید. به اساس دریافت هـای نظـارت ازمکاتـب تحـت پوشـش، درولایـت ننگرهار، لیسه بی بی حـواء، درولایـت لغمـان لیسـه ذکورگـل پاچـا الفـت، درولایت کنر لیسه نسوان خـاص کنـر مقام های نخست را به سطح ولایـات مربوطه در ترویج فرهنـگ کتـابخوانی برای دوره ابتدائیه بدست آورده اند.

ارمانونه

دلته پلونه په گردونو کې ورک شوي
کاروانونه سهارونو کې ورک شوي
دې حالاتو خلک داسې ليوني کړل
چې د وخت په گردابونوکې ورک شوي
ويرې خپلې ريښې دومره ځغلولي
چې تنزري اوس په غرونو کې ورک شوي
ما دپلار نيکه كور کلى پيدا نکړ
د بارودو توپانونو کې ورک شوي
کلک عزمونه شړيدلي راته ښکاري
رغيدل يې په فکرونو کې ورک شوي
بورو ميندو توري خاورې په سر باد کړې
چې بچيان يې په جنگونو کې ورک شوي
لاسنيوی د هغه چا وكړه وارثه
چې په سترو ارمانونو کې ورک شوي

ارسالي: عزير

بيا سرود بخوانيم

بيا سرود بخوانيم به افتخار وطن
كه لاله سر زند هرسو ز نو بهار وطن
بيا كه سفسطه كينه را ز دل بكشيم
به پاس مادر مسكين و داغ دار وطن
بيا كه غير خدا تكيه ما به كس نكنيم
كه تا درست شود باز كار و بار وطن
بيا كه دُزد نيايد ديگر به خانه ما
شويم هردو چو ، سرباز پاسدار وطن
بيا كه هر دوى ما اتفاق پيشه كنيم
به ضد خصم زبون ستم شعار وطن
بيا كه كودک افغان ديگر نريزد اشک
براى لقمه نان، گوشه وكنار وطن
بيا سلاح بگزاريم قلم به كف گيريم
بس است فزوده به اين رنج بى شمار وطن

راليږونكې: طاهره

گرديد بهار

گرديد بهار و چمن است سبز بيا باز
چون فصل گُل از آمدن تو شود آغاز
در باغ همه مُنتظر آنكه تو آيى
بلبل به نوا آمده پروانه به پرواز
تا رنجه نماى قدم هرسو بخرامى
ايستاده به پا سرو كه آيى تو به صد ناز
اى معجزه پاک خداوند تو از لُطف
باز آه به نگاهى بنمايم تو سرافراز
بادام لب و پسته دهان چشم چو آهو
بنهُفته به گُفتار تو گنجينه صد راز
برگير صُراحى مى و آى به گُلشن
آتش به دل زاهد بى پا و سر انداز
مانند تو در دهر يكى نيست دل انگيز
خوش مشرب وخوش سيرت ورزيده وممتاز
از بهرحبيب است خزان همچو بهاران
گر بامن آشفته شوى يار تو دمساز

ارسالى:مختار

درازترين پل جهان با طول حدود ۵۴.۷ كيلومتر

ساختن اين پل كه حدود يک دهه طول كشيد و كم و بيش ۲۰ ميليارد دالر هزينه برداشت، يكى از پر هزينه ترين پروژه هاى ساختمانى در جهان بود. قطار آهن تيزرفتار با هزينه ۱۱ميليارد دالر نيز شامل اين پروژه است.اين پل عجيب و مارپيچ مانند كه به نام"هانگ كانگ –روهاى – مكاو"ياد شده و از فراز درياى"مرواريد"چين ميگذرد،مدت زمان سفر ميان دو قلمرو خشكه را حدود سه ونيم ساعت كاهش مى دهد. در ساختن اين پل بيش از ۴۲۰ هزار تن آهن كار گرفته شده است. جزيره مصنوعى در مسير اين پل ساخته شده است كه امتداد آن را از طريق تونل زير دريايى به طول بيش از شش كيلومتر،فراهم مى كند تا كشتى ها نيز بتوانند از اين مسير پر رفت و آمد دريايى بدون اخلال عبور كنند.در جريان ساختن اين پل ۱۸ كارگر ساختمانى در اثر حادثات مختلف كارى، جان باخت و بيش از ۴۰۰ كارگر ديگر زخمى شد. طراحان اين پل گفته اند اين پل كه درمقابل توفان و زلزلۀ با شدت هشت ريكتر مقاومت دارد،براى ۱۲۰ سال قابل بهره بردارى است.

ارسالي: نجيم

شهر غلغله

شهر غلغله يكى از هشت اثر تاريخى باميان است كه به عنوان ميراث فرهنگى جهانى در سازمان يونسكو به ثبت رسيده است و سالانه صد ها گردشگر داخلى و خارجى را بسوى خويش فرا مى خواند.
به روايت تاريخ، روزگارى پايتخت يكى از بزرگترين حكومت هاى اسلامى بوده، بجز چند مغاره، تعدادى ديوارهاى تخريب شده، برخى برج هاى ديدنى و يک منار مسجد، چيز ديگرى باقى نمانده است.در ويرانه هاى باقى مانده از شهر غلغله، ديوارهاى بسيار ضخيمى به چشم مى خورند كه نشانگر استحكامات قوى براى جلوگيرى از نفوذ دشمن به داخل شهر است. پروفيسور "زمريالى طرزى" باستان شناس افغانى الاصل فرانسوى كه هشت سال در باميان به تحقيقات و كاوشگرى هاى باستان شناسى پرداخته، گفته است كه در زمان آبادى اين شهر، ساكنان اين شهر آب مورد نياز خود را از يک تونل زير زمينى تامين مى كردند به گفته او، اين تونل نيزاز آثار تاريخى باميان به شمار ميرود منبع اين تونل آبرسانى، چهار كيلومتر دورتر از شهر قرار داشته است.كاظم يزدانى تاريخ نگار معاصر كشور بر اين باور است كه جمعيت شهر غلغله در اوج رونق و شكوه از چهار هزار نفر بيشتر نبوده، زيرا نشانه ها و آثار باقى مانده واضح مى سازد كه محدودۀ شهر بيشتر از آن گنجايش نداشته اينكه چرا غلغله ميگويند در كتاب "باميان سرزمين شگفتى ها" نوشته كاظم يزدانى آمده است كه وقتى مغول‌ها بر قلعه يورش بردند، جنگ خونينى رخ داد. از هر گوشه فرياد، گريه، زارى و هلهله بلند بود؛ شايد به همين خاطر پس از ويرانى نام «غلغله» را كه به معنى غوغا و فرياد است، بر آن نهادند.

ارسالي: فرملی

سلام د مينې

خدايه د چا په در به وكړمه سلام د مينې
په دې وطن كښې هيڅوک نه مني پيغام د مينې
په سپينه ورځ مې د گلانو هار ستا غاړې ته ووړ
خو چې زه تا ته رسيدمه شو ماښام د مينې
هم دى قاتل د محبت هم يې په زړ كښې مينه؟
دغه چې خلې نړوي په احترام د مينې
راځئ چې ټول نيتونه وتړو په نوم د مينې
خداى مهربان دى چرې را به شي امام د مينې
بس چې ځواب ستا د كوڅې شو ها وړوكى ربيار
د فروتن په هغه ورځ وو اختتام د مينې

راليږونكى: ولوله

غزل

ځومره په پام څه په تدبير مې فنكاري كړيده
چې هم مې زړه بايللې هم مې دلداري كړيده

ما ددې ښار په ښكلو، ښكلو باندې زړه ويشلئ
چا ددې ښار په ښكلو ، ښكلو پابندي كړيده

ما د طورات له آياتونو نه غزل جوړ كړئ
ما خو د مينې په سندرو زنده گي كړيده

خدايه ما اوتا په گډه ځومره ښه كارونه كړي
تاپې تصوير ويستلې ما يې شاعري كړيده

خود به سرلوړې د صلات له نرئ تاره وځم
ما د كفارو سرزمين كې ديندارې كړيده

مرئ ،مرئ مې كړه تسبيح مې په تار د تكبير
آرينه ما دې زړه كعبه كې وداني كړيده

راليږونكى: رساله

معلم

گورئ څه عجب مقام دى د معلم
هر بيان نوى الهام دى د معلم
در ناوى د مور او پلار او دوطن كړئ
ټول بشر ته رسيدلى دا پيغام دى د معلم
ټول ژوندون يې په ولاړه باندې تير شي
راشئ گورې دا مقام دى د معلم
نه يې طمع، توقع د هيچا كيږي
داسې فكر او انعام دى د معلم
دوطن ورانې په ستر گو باندې ړوند كه
خوږې مينې نه چې ډک دى هر كلام دى د معلم
تل نظرېې وي په خلكو ځان يې هير وي
بل څوک نه دى دا پيغام دى د معلم

راليږونكى: حسيبا

غزل

د نفرتونو په دنيا كې زندگې گرانه ده
خدايه خندا راكه ژړا كې زندگې گرانه ده
زه بې له تا نه ژوندون نه غواړم باور دې وشه
چې بې له تا مې د بل خوا كې زندگې گرانه ده
هسې ډير وايي چې يوازې چرته ووسيږم
خو تنهايي او په صحرا كې زندگې گرانه ده
خدايه زموږ له وطن دا يزيدان وباسې نور
زمونږه نوره كربلا كې زندگې گرانه ده
موږ يو بل نه وژنو موږ يو بل سره مينه كوو
د چا د لاسه مو دنيا كې زندگې گرانه ده
كه "پسرلى" نه وي زه مرمه اى ظالم خزانه
اخر گلاب يم زما تا گې زندگې گرانه ده

ارسالى:عبدالجبار

Weekly Marif Newspaper

Established 2002, Issue No 242, Month – October 2018

Ministry of Education Cultural and Social Issue

دیدار دکتر محمد میرویس بلخی با سفیر جمهوری اسلامی ایران

دوکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف با آقای محمد رضا

بهرامی سفیر جمهوری اسلامی ایران در مقیم کابل دیدار نمود.
در این دیدار روی همکاری های دو جانبه میان دو کشور در بخش توسعهٔ سکتور معارف گفتگو صورت گرفت.

دوکتر محمد میرویس بلخی با اشاره به جذب نزدیک به ۹ میلیون شاگرد در مکاتب افغانستان در یک و نیم دهه گذشته یاد آور شد: در گذشته بیشترین تمرکز معارف افغانستان روی کمیت بود اما در حال حاضر بر اساس پالیسی جدید معارف که برای پنج سال طراحی شده است، زمینه برای تجدید نصاب آموزشی و الگو برداری از مودل های جدید آموزش و پرورش، ارتقای ظرفیت معلمین و تبادل تجارب مساعد شده و تلاش ها روی بهبود کیفیت معارف متمرکز است.
سفیر جمهوری اسلامی ایران دستاوردهای وزارت معارف افغانستان در عرصه رشد و توسعه آموزش و پرورش را قابل تحسین دانست و خواستار سفر رهبری وزارت معارف افغانستان به کشورش شد تا زمینه تبادل تجارب میان رهبری سکتور معارف دو کشور مساعد گردد.
در این دیدار روی یادداشت تفاهم میان وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان و وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران بحث صورت گرفت.

دکتر محمد میرویس بلخی با سفیر کانادا ملاقات نمود

دکتر محمد میرویس بلخی سرپرست وزارت معارف با "دیف میتکالف" سفیر کانادا در افغانستان دیدار نمود.
دیدار سفیر کشور کانادا با سرپرست وزارت معارف روی همکاری های آموزش و پرورش، کشور کانادا در افغانستان عنوان شده است.
دست آورد های اخیر وزارت معارف افغانستان در خصوص آموزش و پرورش از جانب سفیر کانادا مورد ستایش قرار گرفته و آینده معارف افغانستان با یک چشم انداز و روزنه خوب پیشبینی شد.
دکتر محمد میرویس بلخی با توجه به نقش همکاری های کشور کانادا در نظام آموزش و پرورش افغانستان گفت: کمک های خارجی به آدرس وزارت معارف از این به بعد بر مبنای یک برنامه منطقی و از قبل تعیین شده به مصرف خواهد رسید. هدف ما از این کار عبارت از مصرف کمک در مناطق بیشتر آسیب پذیر و نیازمند است. بلخی گفت: وزارت معارف افغانستان از تمرکز بیش از حد روی مرکز به نتیجه مثبت نخواهد رسید از همین رو باید تمرکز روی نقاط دوردست و ولایات دیگر صورت گرفته تا باشد به معنی

اصلی انکشاف متوازن در سراسر افغانستان برسیم.
آقای میتکالف سفیر کشور کانادا طراحی پالیسی برای ده سال آینده وزارت معارف و شروع دهه حمایت از معارف را یک اقدام بی پیشینه در عرصه معارف افغانستان دانسته و گفت: کانادا متعهد است برای بهبودی سطح سواد و آگاهی مردم افغانستان در عرصه معارف سرمایه گذاری کند، باور ما این است که کار شیوه های جدید مدیریتی در چوکات این وزارت، شفافیت در اجرای پروژه ها را بالا برده و میتواند باورمندی نهاد ها و کشور های کمک کننده را نسبت به این وزارت بالا ببرد.
بالا رفتن نقش خانم ها در سطوح رهبری وزارت معارف و اعلان بیش از ۱۰ پست ریاست آموزشگاه های تربیه معلم تنها برای زنان، اختصاص یافتن پست معاونیت تمامی ریاست های معارف ولایات به بانوان، معرفی اولین رهنمود حفظ الصحه دختران توسط وزارت معارف و برنامه توزیع رایگان تابلیت های (آهن و فولیک اسید) در مکاتب به دختران از برنامه های عملی شده وزارت معارف افغانستان در خصوص بانوان است که از سوی دکتر محمد میرویس بلخی برای سفیر کشور کانادا شریک شد.
اقدامات اخیر وزارت معارف افغانستان از جانب سفیر کشور کانادا آقای "دیف میتکالف" مورد استقبال قرار گرفته و از رهبری وزارت معارف برای تحولات اخیر و مثبت اظهار قدردانی نمود.

د پوهنې وزارت سر پرست د هېواد د ۳۴ ولایتونو د پوهنې له رئیسانو سره وکتل

د پوهنې وزارت سرپرست جلالتمآب داکتر محمد میرویس بلخي په خپل کاري دفتر کې د هیواد د۳۴ ولایتونو د پوهنې له رئیسانو سره وکتل.
داکتر میرویس بلخي په ولایتونو کې د

پوهنې رئیسان د پوهنې وزارت استازي وبلل ټینګار یې وکړ چې له فساد سره مبارزه باید د دوی په لومړیتوبونو کې وي.
ښاغلي بلخي وویل: د پوهنې له رئیسانو سره لیدل ډیرې ښې پایلې لري او هغوی ته یې لارښوونه وکړه چې معارف سیاست څخه لرې وساتي،
ښاغلي بلخي په ولایتونو کې د پوهنې رئیسانو ته د صلاحیت په ورکولو سره له دوی وغوښتل چې د کارونو په اجرا کې د هڅه وشي چې چارې غیر مرکزي کړي ترڅو چارې په بریالۍ توګه او ژر ترسره شي.
ښاغلي بلخي د پوهنې رئیسانو ته لارښوونه وکړه چې د عمومي زده کړو ترڅنګ دخصوصي زده کړو او سواد زده کړې مرکزونو په پراختیا کې د خپلې هڅې ګړندۍ کړي. وروسته د پوهنې وزارت مالي او اداري معین ښاغلي سید حمیدالله له رئیسانو وغوښتل تر څو د پراختیایي بودجې په مصرف کې له پوره صداقت او امانت داري څخه کارواخلي. همدارنګه د پوهنې وزارت د دفتر مقام رئیس ښاغلي ذبیح الله فطرت هم له راغلو رییسانو وغوښتل چې د ګزارش په ورکولو کې خپلې کړنې په وخت له مرکز سره شریکې کړي په پای کې د پوهنې ولایتي رئیسانو د چارو د ښه ترسره کیدو په غرض خپلې ستونزې، وړاندیزونه او حل لارې د پوهنې وزارت له رهبرۍ سره شریکې کړې.
وروسته ښاغلي بلخي د مننې په خرګندولو سره د پوهنې وزارت د ولایتي رئیسانو هڅې د قوانینو او مقرراتو په مراعاتولو کې وستایلې ټینګار یې وکړچې د پوهنې وزارت رهبري به د اسانتیاوو په برابرولو کې له دوی سره همغږې وي او له دوی څخه به هر راز ملاتړ وکړي.

لوګر کې پر ښوونکو او زده کوونکو درسي مواد وویشل شول

د لوګر د مرکز او ولسوالیو د ښوونځیو د لومړنیو ټولګیو پر ښوونکو او زده کوونکو د قرطاسیې وېش پیل شو.
یاد درسي مواد، چې د یونیسف موسسې له لورې مرسته شوي؛ څه باندې ۳ میلیونه افغانۍ ارزښت لري. په دې موادو کې ۵۶۷ کیټه د زده کوونکو قرطاسیه، ۵۶۷ کیټه د ښوونکو قرطاسیه او ۳۵۴ کیټه نور د کتابونو بیکونه شامل دي.
یاد مواد د لومړیو ټولګیو په ۵۶۷ ښوونکو او په ۱۴۱۶۰ زده کوونکو وېشل کېږي، چې د یادو ښوونکو او زده کوونکو شته اړتیاوې به پرې حل شي.
د زده کوونکو د قرطاسیې په موادو کې کتابچې، قلمونه، پنسلونه، پنسل پاك، قلم تراش، رنګې، د کتابونو بیکونه او د ښوونکو د قرطاسیې په موادو کې تباشیر، حاضریانې او د زده کړې ځینې نور ضروري توکي شامل دي.
د روان ښوونیز کال له پیله تر اوسه دوه ځلې نور هم د لوګر د لومړنیو ښوونځیو پر ښوونکو او زده کوونکو ورته درسي مواد وېشل شوي دي.

مسوول مدیر: محمد نسیم "عیاذ"
کتنپلاوي: محمد کبیر حقمل- معراج زماني- استاد ګل رحمان رحمان عبدالصبور غفراني - محمد اکرم وفادار
خبریال: - محمد اشرف رسولي
کمپوز و ډیزاین بریالی رحمانزی
شمیر: ۵۰۰۰
دیجیتل: (۰۷۲۹۸۱۹۰۳۳)
ایمیل: marif.newspaper.moe@gmail.com
پته: دکابل ښار، محمد جان خان واټ، د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست، د پوهنې اوونیزې مدیریت